

Hindamise korraldus põhikoolis ja gümnaasiumis

1. Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase individuaalset arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

2. Hindamisest teavitamine

- 1) Hindamise korralduse alused avalikustatakse (on kättesaadavad) kooli koduleheküljel.
- 2) Kool annab põhikooli õpilasele ja vanematele kirjalikku tagasisidet õpilase õppeedukuse, käitumise ja hoolsuse kohta kolm korda õppeaastas.
- 3) Kool annab gümnaasiumi õpilasele ja vanematele kirjalikku tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta kaks korda õppeaastas.
- 4) Õpilase jooksvad hinded on veebipõhiselt eKoolis. Vajadusel väljastatakse hinneteleht paber kandjal.
- 5) Õpilase kokkuvõtvad hinded kajastuvad tunnistusel või õpinguraamatus ja veebipõhiselt eKoolis.
- 6) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta.

- 7) Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.
- 8) Hindamisest teavitamine sätestatakse kooli kodukorras.

3. Kujundav hindamine

- 1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 2) Õppetunni vältel saab õpilane tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
  - Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
  - Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

4. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- 1) Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 2) Hindamisel viie palli süsteemis:

Hindega „5” („väga hea”) hinnatakse suulist vastust/esitust, kirjalikku või praktilist tööd/tegevust, kui õpilane on omandanud nõutavad teadmised ja oskused.

Hindega „4” („hea”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb väiksemaid eksimusi.

Hindega „3” („rahuldav”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb puudusi ja vigu.

Hindega „2” („puudulik”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb **olulisi** puudusi ja vigu.

Hindega „1” („nõrk”) hinnatakse, kui õpilane ei ole omandanud nõutavaid teadmisi ja oskusi.

3) „5” väga hea 90–100%

„4” hea 75–89%

„3” rahuldav 50–74%

„2” puudulik 20–49%

„1” mitterahuldav 0–19%.

4) Esitatud skaalast 5% üles- või allapoole moodustab piiritsooni, mille puhul õpetaja võib põhjendatult hindedkaalat muuta, arvestades töö mahtu, ülesande keerukust, vigade arvu ja liiki.

5) Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse selles õppekavas sätestatud erisusi ja hindamisaluseid.

6) Õpilast, kellele rakendatakse õpiabi, võib vajadusel hinnata hindega „rahuldav“ kui ta on saavutanud 35% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

7) Põhikool I astmes võib viie palli süsteemi asemel kasutada koolisisest teistsugust hindedüsteemi. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted sätestatakse kooli õppekavas. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse selle õppeaasta kokkuvõtvad hinded ja käimasoleva õppeveerandi jooksul saadud hinded viie palli süsteemi.

8) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord sätestatakse kooli õppekavas.

5. eKoolis hindamise ja koolikohustuse täitmise tähistused

Koolikohustuse täitmisega seotud tähistused:

+ hilinemine

- puudumine

H puudumine haiguse tõttu

K kodused põhjused

M muud põhjused (projektid, klassiekskursioonid jms)

V võistlused, olümpiaadid jm kooli esindamised

P põhjuseeta puudumine

Käitumise ja hoolsuse hindamine: E- eeskujulik, H- hea, R- rahuldav, MR- mitterahuldav.

- Järelevastatud hinne on märgitud tärniga.
- Gümnaasiumiastme kursuste hinnete parandamisel kustutatakse esimene kursusehinne ja märgitakse uus hinne ning selgitus.

6. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

- 1) Kokkuvõttev hindamine põhikoolis on hinnete koondamine trimestri ja aastahinneteks.
- 2) I kooliastmes võib kokkuvõtva hindamisena kasutada sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute andmist. Kokkuvõtvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.
- 3) Gümnaasiumi õpilase õpitulemuse õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis.
- 4) Positiivse kursusehinne saamiseks peab õpilane osalema 80% antud kursuse tundide mahust. Kui õpilane ei ole osalenud vajalikul määral õppetöös, siis tuleb õpilasel sooritada arvestustöö õppekavas nõutud teadmiste ja oskuste kohta.
- 5) Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.
- 6) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabi, konsultatiivne õppetöö jm).
- 7) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia põhikooli õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 8) Gümnaasiumi õpilasele, kelle kursusehinne on „puudulik” või „nõrk” või on jäetud välja panemata, antakse järelevastamiseks kolm nädalat pärast kursuse lõppu. Gümnaasiumiastmes võib õpilasel olla õppeaasta lõpul kuni kolm kursusehinnet

puudulik või nõrk. **Kui õpilane ei ole saavutanud nõutavaid õpitulemusi, siis jäetakse ta täiendavale õppetööle.**

- 9) **Õpilane on kohustatud likvideerima õppevõlgnevused täiendava õppetöö perioodil.** Õpilane võidakse üle viia järgmisse klassi, kui ta üks kursusehinne on „puudulik“ või „nõrk“, aga see ei tohi olla õppeainetes, milles on õppeaasta jooksul kuni kolm kursust.
- 10) Gümnaasiumiastme õpilane arvatakse välja õpilaste nimekirjast juhul, kui ta ei ole saavutanud nõutavaid õpitulemusi, mis on fikseeritud punktides 9) ja 10.
- 11) Gümnaasiumi lõputunnistus väljastatakse õpilasele, kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud.
- 12) Õppeaines, mille riigieksam toimub väljaspool eksamiperioodi, pannakse 12. klassi kooliastmehinne välja enne riigieksamit. Teiste õppeainete hinded pannakse välja enne õppeperioodi lõppu. Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse kooliastmehinne välja pärast täiendavat õppetööd.
- 13) Põhikooli õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu.
- 14) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta põhikooli õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 15) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

7. Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
  - 2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
    - kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
    - kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
8. Gümnaasiumi lõputunnistus antakse õpilasele:
- 1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
  - 2) kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;
  - 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
  - 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina;
  - 5) haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” §30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale;
  - 6) haridusliku erivajadusega (gümnaasiumi) õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus;

Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad

hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses. Kooli lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muus osas toimub õppimine iseseisvalt.

Gümnaasiumi lõpetanuks loetakse ekstern, kes on sooritanud lõikes 3 nimetatud eksamid ning aineksamid nendes kursustes, milles tal puuduvad kursuste hinded või milles ta ei ole tõendanud teadmisi ja oskusi varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses. Kooli lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muus osas toimub õppimine iseseisvalt.

9. Käitumise ja hoolsuse hindamine I-III kooliastmeni

- 1) I-III kooliastmeni hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust.
- 2) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamisel on aluseks õpilase suhtumine õppeülesannetes: kohusetundlikkus, töökus, korrektsus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- 3) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega *eeskujulik*, *hea*, *rahuldav*, ja *mitterahuldav*.
- 4) Käitumist ja hoolsust hinnatakse I-III kooliastmeni kolm korda õppeaastas ning õppeperioodi lõpul.
- 5) Õpilase trimestri mitterahuldava käitumise otsustab klassijuhataja koos aineõpetajatega.
- 6) Õppeaasta mitterahuldava käitumise otsustab õppenõukogu.

- Käitumise hindamine

Käitumishindega *eeskujulik* hinnatakse õpilast, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt, järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme igas olukorras. Käitumishindega *hea* hinnatakse õpilast, kes täidab kooli kodukorra nõudeid ja järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.

Käitumishindega *rahuldav* hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab kooli kodukorra nõudeid, järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kuid kellel on esinenud üksikuid eksimusi.

Käitumishindega **mitterahuldav** hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetaja nõudmistele, puudub õppetöölt põhjuseta ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata mitterahuldavaks ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

- Hoolsuse hindamine

Hoolsusehindega **eeskujulik** hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas, korrektne ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

Hoolsusehindega **hea** hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel.

Hoolsushindega **rahuldav** hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel, ei õpi oma võimete kohaselt.

Hoolsushindega **mitterahuldav** hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.

Hindamisest teavitamise tingimused ja hinde vaidlustamine

1. Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted ja kord on kättesaadav kooli kodulehel dokumentide all.
2. Hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassijuhatajad, klassi- ja aineõpetajad õppeveerandi alguses, lastevanemate koosolekutel ja arenguveestlustel.
3. Õpilasel ja vanemal on õigus saada teavet õpilase hinnete kohta eKoolist, klassijuhatajalt ning klassi- ja aineõpetajalt. Põhikooli õpilastele väljastatakse paberil vormistatud klassitunnistus iga trimestri lõpul ja gümnaasiumiastmes õpinguraamat kaks korda õppeaasta jooksul.
4. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilasele klassijuhataja õppeaasta algul.
5. Kui õpilasel ja tema vanemal ei ole võimalik saada teavet hindamisest e-kooli vahendusel, siis saavad nad koolile esitada vastava teabenõude. Õpilase ja/või vanema teabenõude alusel antakse õpilasele teavet hindamisest e-kooli väljavõttena ja väljavõtte e-koolist toimetatakse õpilase kaudu vanemale kätte.
6. Neile 1.-9. klassi õpilastele, kellel puudub eKooli kasutusvõimalus, koostavad klassijuhatajad hinnetelehed üks kord trimestris arvestusega hiljemalt kolm nädalat enne trimestri lõppu.
7. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
8. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.